



วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องปัญหาการออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาในระบบจำกัตรีบของรัฐทั้ง 12 สถาบัน เอกสารต่าง ๆ ที่ควรกล่าวถึงเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้คือ หลักสูตรและระเบียบวิธีวัดผลการศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 12 สถาบันเป็นส่วนแรก ปัญหาการล่อบเข้าศึกษา ระดับอุดมศึกษาเป็นส่วนที่ 2 นโยบายการล่อบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และวิธีการพัฒนาวิธีการล่อบคัดเลือกเป็นส่วนที่ 3 และในส่วนสุดท้ายกล่าวถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดของเอกสารทั้งหมดประมวลได้ดังนี้

หลักสูตรและระเบียบวิธีวัดผลการศึกษา

หลักสูตร คณะวิทยาศาสตร์

การอุดมศึกษาเป็นเรื่องของการสร้างคน ความรู้เป็นเรื่องที่จะมาเสริมตัวคนหรือสนองความต้องการและความอยากรู้ยากเห็นของคน ความรู้เหล่านี้สั่งมาในรูปของหลักสูตรต่าง ๆ และความสำเร็จของการศึกษาขึ้นอยู่กับหลักสูตรการศึกษาเป็นประการสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรเป็นข้อกำหนดว่าผู้เรียนจะเรียนอะไร เพื่ออะไร (ไพฑูริย์ สิ้นลารัตน์ 2524: 4, 20) สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวเลือกให้นิสิตนักศึกษาได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจและต้องการจะศึกษา การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาสังกัดสาขาวิชาต่าง ๆ ให้เลือกเรียนจำนวนมากในแต่ละสถาบัน โดยที่สังกัดสาขาวิชาต่าง ๆ ที่อยู่ใ้ในแวดวงเดียวกัน หรือคล้ายกันรวมเป็นคณะวิชา คณะวิทยาศาสตร์เป็นคณะหนึ่งที่มีสาขาวิชาให้นิสิตนักศึกษาได้เลือกเรียนตามความสนใจ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในระบบจำกัตรีบที่เปิดสอนหรือมีคณะวิทยาศาสตร์ ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ในแต่ละสถาบันจะมีจำนวนหน่วยกิตสาขาวิชาที่เปิดเหมือน
กันบ้าง ต่างกันบ้าง ในส่วนที่เหมือนกันอาจใช้ชื่อที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน และจำนวน
หน่วยกิตจะมีตั้งแต่ 135 ถึง 150 หน่วยกิต ดังแสดงไว้ดังนี้

รายการ	จุฬา	มก.	มช.	มข.	มม.	มค.	มศว.	มอ.	สจ.
จำนวนหน่วยกิตอย่างต่ำ	135	144	144	144	140	140	135	136	150
สาขาวิชาเอก									
1. คณิตศาสตร์	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓
2. เคมี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. ชีววิทยา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. สัตววิทยา	✓								
5. ฟิสิกส์	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. พฤษศาสตร์	✓								
7. พันธุศาสตร์	✓								
8. เคมีวิศวกรรม	✓								
9. เทคโนโลยีทางอาหาร เทคโนโลยีชีวภาพ	✓								
10. ธรณีวิทยา	✓		✓	✓					
11. วิทยาศาสตร์ทั่วไป	✓	✓							✓
12. วิทยาศาสตร์ภาพถ่าย และเทคโนโลยีทาง การพิมพ์	✓								
13. วิทยาศาสตร์ทางทะเล	✓								
14. ชีวเคมี	✓					✓			
15. วัสดุศาสตร์	✓								
16. จุลชีววิทยา	✓								✓
17. สถิติ		✓	✓	✓					
18. วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม						✓			
19. วิทยาศาสตร์ชีวฟิสิกส์						✓			
20. วิทยาศาสตร์ชีวสถิติ						✓			
รวม	16	4	6	6	3	9	4	5	4

จากตารางแสดงให้เห็นว่ารายวิชาและจำนวนหน่วยกิตอย่างต่ำของคณะวิทยาศาสตร์ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันในระบบจำกัดรับว่ามีรายวิชาที่เปิดสอนอย่างกว้างขวาง จำนวนหน่วยกิตในหลักสูตรใกล้เคียงกัน มหาวิทยาลัยที่มีรายวิชาในคณะวิทยาศาสตร์มากที่สุด ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีถึง 16 สาขาวิชาให้เลือกศึกษา

ระเบียบวิธีวัดผลการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในระบบจำกัดรับที่กล่าวข้างต้นมีระเบียบวิธีวัดผลการศึกษา คือ ใช้ระบบสัญลักษณ์ $A = 4$ $B = 3$ $C = 2$ $D = 1$ F หรือ $E = 0$ ยกเว้น มหาวิทยาลัยมหิดลที่ให้ค่าสัญลักษณ์เพิ่มค่าบวกดังนี้ $A = 4$ $B = 3.5$ $C = 2.5$ $D = 1.5$ $D = 1$ และ $F = 0$ โดยนิสิตนักศึกษาของทุก ๆ สถาบันจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสมอย่างน้อยที่สุด 2.00 จึงจะมีสภาพเป็นนิสิตนักศึกษาสภาพปกติ และจะพ้นสภาพการเป็นนิสิตนักศึกษาเมื่อศึกษาไปแล้ว 2 ภาคการศึกษา คะแนนเฉลี่ยสะสมยังไม่ถึง 1.50 และคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง 2.00 สี่ภาคการศึกษาติดต่อกัน ยกเว้นมหาวิทยาลัยมหิดลนักศึกษาจะถือว่าเลื่อนชั้นได้หรือสอบได้ทุกรายวิชาในชั้นนั้นจะต้องได้แต้มเฉลี่ยประจำชั้น หรือประจำปีไม่ต่ำกว่า 2.00 และหรืออยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ (มหาวิทยาลัยมหิดล 2526 : 5-6)

โดยสรุปนิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์จะต้องศึกษาอย่างน้อย 135-150 หน่วยกิต โดยเลือกศึกษาในสาขาวิชาเอก 1 สาขาวิชา และศึกษาในวิชาพื้นฐาน วิชาโทและหรือวิชาเลือกให้ครบตามจำนวนหน่วยกิต และระเบียบของสถาบันที่กำหนดไว้จึงจะมีสิทธิได้รับวุฒิวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ)

ปัญหาการสอบเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา

เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในแต่ละปีนั้น จะพบว่ามีความเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังนี้ คือ

ปีการศึกษา	จำนวนผู้สมัครสอบคัดเลือก
2518	49,322
2519	51,851
2520	64,303
2521	75,321
2522	72,026
2523	74,816

ผู้สมัครสอบคัดเลือกทั้งหมดเหล่านี้มิได้ประสบผลสำเร็จในการสอบคัดเลือกหมดทุกคน จะมีเพียงร้อยละ 20 โดยประมาณที่สามารถสอบคัดเลือกได้ ดังนั้นผู้ที่ไม่สามารถสอบผ่านการคัดเลือกดังกล่าว จะมีจำนวนหนึ่งที่มาทำการสอบคัดเลือกใหม่ในปีต่อไป จากรายงานการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (2518-2523: 10-17) พบว่าจำนวนผู้สมัครสอบคัดเลือกในแต่ละปีการศึกษา จะมีผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนปีการศึกษาที่สมัครสอบนั้นเป็นจำนวนมากดังในตารางต่อไปนี้

ปีการศึกษาที่ สอบ สัมผัส สอบ	2518		2519		2520		2521		2522		2523	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2523											74,644	**
2522									69,885	**	61,750	82.54
2521								67,505	**	56,024	10,996	14.70
2520					59,461	**		75.41	15.25	10,659	1,372	1.83
2519								20.56	3.20	2,235	299	0.40
2518	40,789	**	23,418	52.65	7,622	12.82	1,600	2.37	0.81	569	114	0.15
2517	22,267	54.59	14,780	33.23	47,522	79.92	13,882	20.56	0.96	187	49	0.07
2516	11,898	29.17	3,660	8.23	3,194	5.37	652	0.96	0.32	66	30	0.04
2515	4,142	10.15	680	1.53	207	0.35	237	0.35	0.35	55	34	0.05
2514	812	1.99	253	0.56	197	0.33	-	-	-	87	-	-
2513	270	0.66	221	0.49	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ระบุ	271	0.66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1,127	2.76	1,470	3.30	230	0.39	12	0.02	0.007	3	-	-

หมายเหตุ : * หมายถึง เป็นจำนวนที่รวมผู้สอบค. 5 ก่อนปีการศึกษาที่นั้นด้วย

** หมายถึง จำนวนรวมทั้งหมดของผู้สมัครในการสอบคัดเลือกลูก

จากข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่าในแต่ละปีของการสอบคัดเลือกจะมีผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (มศ. 5) ก่อนปีที่ทำการสมัครสอบคัดเลือกเป็นจำนวนมากดังเช่นในปี 2518 จะมีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (มศ. 5) ก่อนปีการศึกษา 2518 เป็นจำนวนถึง 18,522 คิดเป็นอัตราร้อยละ 45.41 ซึ่งเกือบจะเป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของผู้ที่จบ มศ. 5 ในปีที่มีการสมัครสอบ

ดังนั้นผู้สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ นอกจากจะต้องสอบแข่งขันกับผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย (มศ. 5) ในรุ่นเดียวกันแล้ว ยังจะต้องแข่งขันกับผู้สำเร็จศึกษาก่อนปีการศึกษานั้นอีกเป็นจำนวนมาก นอกจากจำนวนเหล่านี้ที่กล่าวถึงแล้ว ผู้ที่สมัครสอบแข่งขันยังจะต้องแข่งขันกับผู้ที่เป็นนิสิตนักศึกษาในแต่ละสถาบันอุดมศึกษาของรัฐกลับเข้ามาทำการสอบคัดเลือกใหม่ และจำนวนนิสิตนักศึกษาที่กลับเข้ามาทำการสอบคัดเลือกใหม่จะมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี ดังนี้

ปีการศึกษา	จำนวนนิสิตนักศึกษาที่กลับเข้ามาสอบคัดเลือกใหม่	คิดเป็นอัตราร้อยละจากจำนวนผู้สมัครสอบ
2518	1,820	3.69
2519	1,552	2.99
2520	1,505	2.34
2521	2,026	2.69
2522	7,030	9.76
2523	7,604	10.16

จำนวนนิสิตนักศึกษาที่กลับเข้ามาสอบคัดเลือกใหม่นี้มาจากสถาบันอุดมศึกษาเกือบทุกสถาบัน ดังรายงานการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (2518-2523) ได้รายงานถึงผู้สมัครสอบคัดเลือกในแต่ละปีการศึกษาที่เคยศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามาแล้วดังนี้ คือ

ปีการศึกษาที่สอบคัดเลือก	2518		2519		2520		2521		2522		2523	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยหรือสถาบัน ที่ผลิตเคยศึกษา	346	19.00	324	20.88	337	22.41	370	18.26	468	6.66	483	6.35
จุฬาลงกรณ์	321	17.64	276	17.78	281	18.68	364	17.97	402	5.72	521	6.85
เกษตรศาสตร์	153	8.41	148	9.54	149	9.91	209	10.32	248	3.53	266	5.50
ขอนแก่น	308	16.92	242	15.59	232	15.43	304	15.00	353	5.02	375	4.93
เชียงใหม่	85	4.67	89	5.73	55	3.65	96	4.74	131	1.86	88	1.16
ธรรมศาสตร์	184	10.11	89	5.73	131	8.71	141	7.35	166	2.36	229	3.01
มกิดล	119	6.54	97	6.25	83	5.52	93	4.59	212	3.02	292	3.84
ศรีนครินทรวิโรฒ	44	2.42	39	2.51	36	2.39	45	2.22	71	1.01	103	1.35
ศิลปากร	74	4.07	105	6.77	83	5.52	136	6.71	227	3.23	148	3.26
สงขลานครินทร์	50	2.75	62	3.99	84	5.59	103	5.08	132	1.88	177	2.33
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า	-	-	-	-	3	0.20	6	0.03	10	0.14	12	0.16
เทคนิคกรุงเทพฯ	-	-	-	-	-	-	-	-	3,635	51.71	4,137	54.41
รามคำแหง	-	-	-	-	-	-	-	-	574	8.17	492	6.47
วิทยาลัยเอกชน	-	-	-	-	-	-	-	-	286	4.06	158	2.08
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ระบุ	136	7.47	81	5.23	31	1.99	151	7.45	115	1.63	23	0.30
รวม	1,820	3.69	155	2.99	1,505	2.34	2,026	2.69	7,030	9.76	4,822	10.16

หมายเหตุ : ร้อยละ หมายถึง จำนวนร้อยละเทียบกับจำนวนผู้สมัครสอบ

008982

และจากจำนวนผู้สมัครสอบคัดเลือกในแต่ละปี และเคยศึกษาในสถานศึกษามากแล้วดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ จะเป็นผู้ที่ใช้เวลาศึกษา
 ในสถานศึกษาก่อนกลับเข้ามาสอบคัดเลือกใหม่ดังนี้ คือ

ปีการศึกษา	2518		2519		2520		2521		2522		2523	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5 ปีขึ้นไป	14	0.77	11	0.71	9	0.60	9	0.44	10	0.14	9	0.12
4 ปีขึ้นไป	23	1.26	30	1.93	18	1.20	23	1.14	34	0.48	41	0.54
3 ปีขึ้นไป	68	3.74	52	3.35	52	3.45	55	2.71	96	1.37	84	1.10
2 ปีขึ้นไป	218	11.98	203	13.08	195	12.95	187	9.23	407	5.79	456	6.00
1 ปีขึ้นไป	1,439	79.06	1,214	78.22	1,213	80.60	1,679	82.87	6,360	90.47	6,999	92.04
ไม่ระบุ	58	3.19	42	2.71	18	1.20	73	3.60	123	1.75	15	0.20

ข้อมูลจากรายงานการลอบคัดเลือกรับเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐดังกล่าวข้างต้น ชี้ให้เห็นถึงจำนวนผู้ที่พยายามลอบคัดเลือกรับเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งมีจำนวนมาก แต่รัฐไม่สามารถสนองต่อความต้องการของผู้ที่จะเข้าศึกษาเหล่านี้ได้หมดนั้น สถาบันดังกล่าวมีผลส่งให้การแข่งขันเพื่อให้ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อเข้มข้น ดังเครียดและเอาเป็นเอาตายมากยิ่งขึ้นทุกปี ต้องใช้เวลาเตรียมตัวล่วงหน้าเป็นปี ๆ ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการกวาดวิชาในลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนการเล่าหาคู่มือและการเฉลยข้อสอบคัดเลือกต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือในการเตรียมตัว นอกเหนือไปจากตำราเรียนที่มีอยู่แล้วซึ่งมีผลทำให้ค่าใช้จ่ายเพื่อการเตรียมตัวลอบคัดเลือกรับเข้าศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ผลที่ตามมาก็คือ ทำให้ความเชื่อมั่นของผู้เรียนและผู้สอนที่จะเรียนและจะสอนตามจุดประสงค์ของหลักสูตรอย่างเดียวลดลง จะต้องดูแนวของการลอบคัดเลือกรับแล้วสอนหรือเรียนตามแนวของการลอบคัดเลือกรับนั้นโดยไม่สนใจว่าจะสนองจุดประสงค์ของหลักสูตรมัธยมศึกษาหรือไม่ อย่างไร ถึงแม้ว่าการลอบคัดเลือกรับเข้ามหาวิทยาลัยที่ทำอยู่ในปัจจุบันจะเป็นวิธีการที่ยุติธรรม และขจัดข้อครหาเกี่ยวกับการใช้อิทธิพลฝากเด็กได้มากที่สุดแล้วก็ตาม (ประยูร ศรีประสาทรณ์ 2526: 7-8) และจากการสัมมนาเพื่อพัฒนาวิธีการลอบคัดเลือกรับเข้าศึกษาต่อในปัจจุบันมีผลกระทบทำให้เกิดระบบกวาดวิชาและมีอิทธิพลกว่ากับการเรียนการสอนในระดับนี้ เป็นการศึกษาใหม่เน้นหนักในเนื้อหาวิชา เพื่อการลอบคัดเลือกรับเข้าศึกษาเป็นสำคัญ และนักเรียนจะมุ่งเรียนแต่ในวิชาที่ใช้ในการลอบคัดเลือกรับเท่านั้น นอกจากนี้ยังส่งผลให้เกิดความไม่เสมอภาคในโอกาสที่จะเข้าศึกษาต่อด้วย (รายงานการสัมมนา เรื่องการพัฒนากระบวนการและวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มปป.: อัดสำเนา)

ระบบและวิธีการลอบคัดเลือกรับเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาของรัฐนี้ ก่อให้เกิดระบบการกวาดวิชาขึ้นนี้ตรงกับข้อคิดเห็นของประยูร ศรีประสาทรณ์ และวิไล ศิริชุมแสง (2526: 61) ซึ่งได้กล่าวว่ระบบกวาดวิชาเพื่อเข้าศึกษาต่อนี้ นอกจากจะทำให้ผู้ปกครองต้องมียาจ่ายทางการศึกษาเพิ่มขึ้นเกินความจำเป็นแล้ว ยังอาจกล่าวได้ว่าเป็นความสูญเสียเปล่าของระบบการศึกษาประการหนึ่ง ซึ่งไม่สามารถที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าระบบการเรียนการสอนตามปกติจะสามารถทำให้เด็กที่มีความรู้ ความเหมาะสมสามารถลอบคัดเลือกรับเข้าศึกษาต่อได้ และความรู้ดังกล่าวนี้มีเพิ่มมากขึ้นทุกปี ดังดูได้จากตัวเลขของผู้เรียนกวาดวิชาในปีการศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

ปีการศึกษา	จำนวนผู้เข้าสอบที่เรียนกวดวิชา
2517	11,142
2518	14,384
2519	14,732
2520	17,028

นอกจากเกิดระบบกวดวิชาแล้วยังเกิดการทดลองสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย (Pre Entrance) ซึ่งจัดขึ้นครั้งแรกโดยชมรมการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2522 ซึ่งต่อมาได้แพร่หลายและเปิดสอบกันหลายแห่งด้วยกัน จำนวนนักเรียนที่สมัครสอบที่เก็บข้อมูลได้มี 4 แห่ง ดังนี้คือ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประมาณ 7,000 คน คณะเตรียมแพทย์ศาสตร์รามาริบตี มหาวิทยาลัยมหิดล 4,920 คน ประเภทหนังสือวารสารเกี่ยวกับการศึกษาจัดมีจำนวนผู้เข้าสมัครทดลองสอบมากกว่า 10,000 คน ชมรมบัณฑิตแนะแนว 5,613 คน (สำรวจ ณ เวียดนาม 2526: 75-77)

จากข้อมูลเหล่านี้สรุปได้ว่า การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เป็นสิ่งที่จะต้องแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ดังได้กล่าวแล้วข้างต้นนั้น และผู้ที่สามารถสอบคัดเลือกได้นั้นย่อมเป็นหนึ่งในหลาย ๆ หมื่นคนที่ต้องการเข้าศึกษาได้เช่นกัน แต่ก็มีสิ่งที่ทำให้เป็นปัญหาว่าผู้ที่สอบเข้าศึกษาได้นี้ยังกลับเข้าทำการสอบคัดเลือกใหม่ ซึ่งทำให้รัฐต้องสูญเสียเงินโดยเฉลี่ยประมาณปีละ 10 ล้านบาท (ประพัฒน์ จำปาไทย 2526: 69) นับเป็นจำนวนมิใช่น้อยที่เสียไปโดยไม่ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าเลย

วิธีการและนโยบายในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐนั้นมีวิธีการสอบคัดเลือก 2 วิธี ดังนี้ คือ

1. การสอบคัดเลือกพร้อมซึ่งจัดโดยทบวงมหาวิทยาลัย
2. การสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยโดยระบบโควตา

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะกรณีการสอบคัดเลือกพร้อมเท่านั้น จึงจะได้



กล่าว เฉพาะการสอบคัดเลือกพร้อมซึ่งจัดโดยทบวงมหาวิทยาลัย การสอบคัดเลือกพร้อมนี้มีความเป็นมาดังนี้

ก่อนปีการศึกษา 2503 มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เปิดสอบคัดเลือกของแต่ละสถาบันเอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ยังคงเป็นมหาวิทยาลัยเปิดอยู่และในปี 2503 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้เปลี่ยนนโยบายโดยจัดให้มีการสอบคัดเลือกขึ้น ในปี 2504 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล ได้เริ่มการสอบร่วมโดยมีสภา การศึกษาแห่งชาติเป็นศูนย์ประสานงาน และในปีต่อมา (ปีการศึกษา 2505) สถาบันอุดมศึกษาอีก 6 สถาบันคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาลัยวิชาการศึกษา (ปัจจุบัน คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) และวิทยาลัยช่างก่อสร้าง ได้เข้ามาร่วมในการสอบคัดเลือกพร้อมในสถาบันอุดมศึกษา และนับตั้งแต่ปีการศึกษา 2505 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (ยกเว้นปีการศึกษา 2509) มหาวิทยาลัยของรัฐได้ใช้ระบบการสอบคัดเลือกพร้อม

คุณสมบัติของผู้สมัครสอบจะต้อง เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า โดยสามารถเลือกสอบได้อย่างมาก 6 คณะ หรือประเภทวิชาเรียงลำดับตามความต้องการจากมากไปหาน้อยตามความพึงพอใจของผู้สมัครสอบ การตัดสินใจวิธีการคัดเลือก โดยดูจากคะแนนสอบข้อเขียนตามอันดับการเลือก 6 คน หรือประเภทวิชา ผู้สอบผ่านข้อเขียน จะต้องผ่านการตรวจร่างกายและเข้ารับการสอบสัมภาษณ์และหรือข้อเขียนพิเศษ ซึ่งแต่ละคณะหรือประเภทวิชา เป็นผู้ดำเนินการสอบและส่งผลการสอบนั้น ๆ ให้แก่คณะกรรมการสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษา เพื่อประกาศรายนามผู้สอบคัดเลือกได้ต่อไป (วารสาร บวรศิริ 2526 : 21-31)

นโยบายการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐนั้น ผู้ที่อยู่ในแวดวงอุดมศึกษาได้พยายามที่จะพัฒนาระบบและวิธีการสอบคัดเลือก เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อปัจจุคนอื่น ๆ ดังนั้นคณะรัฐมนตรีจึงได้เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาผู้จบ มศ. 5 ขึ้น โดยคณะกรรมการชุดนี้ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้คือ

1. จัดวางนโยบาย แผนและมาตรการที่ชัดเจนในการแก้ไขทัศนคติ ค่านิยม ในการประกอบอาชีพให้รักการประกอบอาชีพอิสระ โดยไม่มุ่งศึกษาต่อหรือออกมารับราชการ หรือเป็นลูกจ้างวิสาหกิจ
 2. ระบบการศึกษา จัดให้มีเอกภาพทางนโยบาย การบริหารและการสั่งการ ในการศึกษาทั้งระบบ โดยให้ประสานสัมพันธ์กันทุกระดับและประเภทการศึกษา อีกทั้งต้อง เพิ่มการลงทุนทางการศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา โดยเฉพาะในด้านการให้วิชาชีพ ผลสัมฤทธิ์ไปในการเรียนการสอนทุกระดับ มิใช่เพิ่มเงินเพียงขยายรูปแบบการศึกษา ปัจจุบันที่มีปัญหาออกไปอีก
 3. จัดให้มีนโยบายมัธยมศึกษาที่ชัดเจน ทั้งในแง่สัดส่วนของนักเรียนต่อประชากร ในระดับต่าง ๆ และในแง่การร่วมรับภาระและร่วมมือระหว่างเอกชน รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ผู้เรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งปรับปรุงหลักสูตรให้เบ็ดเสร็จในตัว แต่ระดับ ให้ผู้จบการศึกษา ในแต่ละระดับมีความมั่นใจ สามารถออกไปประกอบอาชีพอิสระได้ นอกจากนี้จะต้องปรับปรุง ขยายรูปแบบของการฝึกอาชีพในการศึกษานอกโรงเรียนด้วย
 4. การอุดมศึกษา ประสานการรับนักศึกษาอุดมศึกษาทุกประเภท จัดวางระบบ อุดมศึกษาที่มีหลายรูปแบบ ตั้งแต่ที่มีหลักสูตรอาชีพระยะสั้นจนถึงระดับปริญญาที่สอดคล้องกับ ตลาดแรงงาน อีกทั้งวางนโยบายที่ชัดเจนในอุดมศึกษาระบบเปิด เพื่อขยายโอกาสการศึกษา ในระดับนี้แก่ประชาชนให้เสมอภาคกันทั่วประเทศ
 5. วางมาตรการปรับปรุงอัตราเงินเดือนแรกเข้าของผู้จบการศึกษาระดับต่าง ๆ โดยไม่ให้แตกต่างกันมากเช่นในปัจจุบัน (คณะกรรมการแก้ไขปัญหาผู้จบ มศ. 5 2522 : ข)
- ในด้านการพัฒนานโยบายการลอบคัดเลือกนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา - แห่งชาติ ได้จัดสัมมนาผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยและกระทรวงศึกษาธิการมาร่วมปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบและวิธีการลอบคัดเลือก ซึ่งที่ ประชุมสัมมนาเห็นว่า ระบบและวิธีการลอบคัดเลือกที่ใช้อยู่ในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อในลักษณะที่ ไม่พึงประสงค์ต่อระบบการศึกษาไทย กล่าวคือ การลอบคัดเลือกร่วมทำให้เกิดระบบกวดวิชา และมีอิทธิพลกำกับการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาให้มุ่งเน้นหนักในเนื้อหาวิชาเพื่อการ ลอบคัดเลือกเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังได้พิจารณาเห็นว่า การลอบคัดเลือกที่ใช้อยู่ในปัจจุบันส่งผล

กระทบทำให้เกิดปัญหาการลละสิทธิ กล่าวคือนักเรียนที่ลสอบคัดเลือกได้ลละสิทธิไม่ไปรายงานตัว เพื่อเข้าศึกษา เป็นจำนวนมากในแต่ละปี และนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ออกไปลสอบคัดเลือกใหม่ และเมื่อลสอบคัดเลือกใหม่ได้แล้วจะลาออกจากคณะ ทำให้เกิดที่ว่างและไม่ลสามารถเรียกบุคคลอื่นมาแทนได้ (ประพัฒน์ จำปาไทย 2526 : 68) ดังนั้นที่ประชุมลสมมนาได้ ล่นรูปแบบของการลสอบคัดเลือกร่วมดังนี้ คือ ไขด้ยนิผลลระหว่าง

1. ผลการเรียนลละลลขึ้นมัยมปลาย (ม.4-6) ร้อยลละ 25

2. การลสอบพื้นฐานความรู้โดยการลสอบคัดเลือกร่วม ร้อยลละ 50 โดยแบ่งความรู้พื้นฐานหรือพื้นฐานความรู้นี้ออกไป

2.1 พื้นความรู้ทั่วไป ร้อยลละ 25 ซึ่งจะต้องประกอบด้วยข้อลสอบที่มุ่งวัด ความลสามารถในการใช้ภาษาไทย การวิเคราะห์อย่างมีระบบ และการลสื่อสารทำความเข้าใจ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12.5

2.2 พื้นฐานความรู้เฉพาะลสาขาวิชา ร้อยลละ 25

3. การทดสอบความถนัด ร้อยลละ 25 และในระยะแรกของการดำเนินการ ลสาขาใดที่ยังไม่พัฒนาการทดสอบความถนัดได้ก็ให้คะแนนลลนั้นไปรวมกับการทดสอบความรู้เฉพาะ ลสาขาวิชา

การดำเนินการตามรูปแบบนี้ คณะที่ประชุมลสมมนาเห็นควรที่จะเริ่มใช้ในการรับเข้า ศึกษา ในปีการศึกษา 2527

ลส่วนการแก้ปัญหาลละสิทธิทั้ง 2 กรณี ที่ประชุมลสมมนาได้ให้แนวแก้ไขดังนี้ คือ ลลดอันดับการลเลือกลง เพราะในปัจจุบันเปิดโอกาสให้ลเลือกได้ 6 อันดับ พวกที่ลละสิทธิและพวก ที่ออกไปลสอบคัดเลือกใหม่เป็นพวกที่ลสอบคัดเลือกได้ในลสถาบันที่ตนลเลือกเป็นอันดับท้าย ๆ ซึ่งไม่ ตรงกับความถนัดและความต้องการของตน ดังนั้นการลดอันดับการลเลือกลงจะทำให้ผู้ลสมัครลสอบ ลเลือกคณะหรือลสาขาวิชาที่ตนประลงค์จะเรียนจริง ๆ อันดับที่เปิดโอกาสให้ลเลือกควรจะเป็น 3 ถึง 4 อันดับเท่านั้น และควรแก้ไขระเบียบการศึกษาในลสถาบันอุดมศึกษา ให้ถึถือนิสิตนักศึกษา ที่กำลังศึกษาอยู่ในลสถาบันอุดมศึกษานั้นลาออกโดยอัตโนมัติ เมื่อไปลสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อใน ระดับอุดมศึกษาใหม่อีก (ประยูร ศรีประลลลลลล 2526 : 7-15)

ดังนั้นนิสิตนักศึกษาในลสถาบันอุดมศึกษาในระบบลลลลลล จะต้องผ่านการลสอบคัดเลือก ตามวิธีดังกลลลลลลลล และหรือรุ่นต่อ ๆ ไปที่อาจลเปลี่ยนวิธีการลสอบคัดเลือกเป็นวิธีใหม่ตาม

แนวนโยบายใหม่นั้น และจะล้ามาถดถอยหากการออกกลางคันได้หรือไม่ เป็นสิ่งที่จะต้องศึกษา และติดตามต่อไป แต่ในปัจจุบันยังใช้วิธีการลอบคัดเลือกร่วมโดยคัดสอบโดยทบวงมหาวิทยาลัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภิญโญ สารรร ได้ศึกษาลักษณะการศึกษาดลอดจนผลผลิตภาพการผลิตบัณฑิตในแง่เวลาที่ใช้ในการศึกษาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2499-2503 พบว่าบรรดานิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิสิตร้อยละ 29.80 สามารถเรียนได้สำเร็จตามหลักสูตร แต่เคยตกเข้าในบางวิชาและที่เหลือร้อยละ 25.80 เป็นนิสิตที่ต้องออกกลางคัน โดยไม่ได้รับปริญญาหรืออนุปริญญาเลย ซึ่งเกิดความสูญเสียเปล่าอย่างน้อย 1 ล้านบาทต่อปี ดังนั้นจึงได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสูญเสียเปล่าในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลปรากฏว่าจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาในปี 2501 นิสิตเพียงร้อยละ 39.09 เท่านั้นที่สำเร็จการศึกษาในปี 2505 (โปรแกรม 5 ปี) และปี 2506 (โปรแกรม 4 ปี) ส่วนที่เหลือเป็นนิสิตที่ยังคงเรียนอยู่เนื่องจากตกบางวิชา และต้องออกจากมหาวิทยาลัยโดยได้เพียงอนุปริญญาหรือไม่ได้ปริญญาเลย (ภิญโญ สารรร 1961, 1963 อัดสำเนา)

ประชุมลุ่ม อาชวอำรุง และคณะ ได้ทำการวิจัยโดยมุ่งที่จะศึกษาถึงผลผลิตภาพของโปรแกรมการศึกษา โดยศึกษาถึงความสูญเสียของการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยในช่วงปี 2498 ถึง 2504 ในมหาวิทยาลัย 5 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลผลิตภาพการผลิตบัณฑิตของทุกมหาวิทยาลัยเท่ากับ 0.90 อัตราร้อยละผลผลิตภาพของแต่ละปีจะอยู่ระหว่าง 0.89 ถึง 0.93 อัตราร้อยละและความสูญเสียทุกมหาวิทยาลัยเท่ากับ 0.25 และอัตราร้อยละและความสูญเสียในแต่ละปีจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0.22 ถึง 0.28 แสดงว่าระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยมีผลผลิตภาพตามที่คาดหวัง แต่มีความสูญเสียในการผลิตเกิดขึ้น ค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องเสียไปเนื่องจากนิสิตลอบตกและออกกลางคันในช่วง 5 ปี คิดเป็นเงินประมาณ 45.5 ล้านบาท (ประชุมลุ่ม อาชวอำรุง 1968, อัดสำเนา)

วัชร บวรณสิงห์ ได้ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพทางการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิสิตเข้าเรียนรุ่น 2502-2504 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์ประสิทธิภาพ

การศึกษาและความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรีเข้าเรียนรุ่น 2502-2504 โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 นิสิตออกจากมหาวิทยาลัยโดยสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาตรีรวมทั้งผู้ที่เคยสอบตกซ้ำชั้นหรือแก้ตัวบางปี บางวิชา

ประเภทที่ 2 นิสิตออกจากมหาวิทยาลัยโดยได้รับอนุปริญญา

ประเภทที่ 3 นิสิตไม่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา (สอบตกออกหรือลาออกก่อนสำเร็จการศึกษา)

ผลการวิจัยปรากฏว่านิสิตที่เข้าเรียนรุ่น 2502-2504 เป็นนิสิตที่ออกจากมหาวิทยาลัยประเภทที่ 1 และ 2 เท่ากับ 0.89, 0.77 ตามลำดับ ส่วนความสูญเสียเปล่าเนื่องจากการตกซ้ำชั้นและออกก่อนสำเร็จการศึกษาประเภทที่ 1, 2, 3 เท่ากับ 1.12, 1.29 และ 0.16 ตามลำดับ รัฐต้องสูญเสียเนื่องจากการดำซ้ำชั้นและการออกก่อนสำเร็จการศึกษาของนิสิตทั้ง 3 ประเภทนี้ คิดเป็นเงินประมาณ 26.7 ล้านบาท (วัชรี บุรณสิงห์ 2513: 51)

เล่าวณีย์ ดิลลวัดณ์ ได้เปรียบเทียบโอกาสสำเร็จการศึกษาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีภูมิลำเนาต่างกันในรอบปีการศึกษา 2509 ถึง 2511 จำนวน 792 คน และพบว่านิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีโอกาสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลา สำหรับการศึกษาระดับกำหนดและการออกกลางคันเป็น 0.60, 0.28 และ 0.12 ตามลำดับ นิสิตในแต่ละคณะมีโอกาสำเร็จการศึกษาในแต่ละลักษณะการสำเร็จการศึกษา เป็นไปในทำนองเดียวกับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยส่วนรวม ยกเว้นนิสิตคณะนิเทศศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ (เล่าวณีย์ ดิลลวัดณ์ 2520: ข)

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ ได้ทำการวิจัยศึกษาสาเหตุการตกลออกจากมหาวิทยาลัยกลางคันของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย 5 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยมหิดล ในปีการศึกษา 2513-2514 จำนวนทั้งหมด 568 คน โดยการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าสาเหตุการตกลออกจากมหาวิทยาลัยกลางคันที่สำคัญ คือ การแบ่งเวลาไม่เหมาะสม และไม่ตั้งใจเรียน มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาและคณะที่เรียน หันความรู้และสติปัญญาไม่ตีพอ ทำกิจกรรมมากเกินไป และไม่ชอบกิจกรรมนิสิตนักศึกษา การปรับตัว เข้ากับการเรียนชั้นมหาวิทยาลัย

ไม่ได้ ฐานะเศรษฐิกโมไต และลุ่มภาพอ่อนแอ (ลุ่มหวัง ทิริยานูวัฒน์ และคณะ 2523: 68-83)

งานวิจัยสถาบัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นปีการศึกษา 2514-2519 ซึ่งพบว่าจำนวนนิสิตที่ออกกลางคันในภาคปกติมีอัตราร้อยละของทุกสาขาเท่ากับ 10.37 และถ้าพิจารณาตามสาขาวิชาด้านต่าง ๆ อัตราร้อยละเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเท่ากับ 18.89 และรองลงมา คือ ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสังคมศาสตร์มีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 11.24 และ 8.67 ตามลำดับ และด้านมนุษยศาสตร์มีอัตราเฉลี่ยร้อยละต่ำสุด คือ 7.24 และอัตราร้อยละของผู้ออกกลางคันตามสาขาวิชาต่าง ๆ ดังนี้ สาขาวิทยาศาสตร์มีอัตราผู้ออกกลางคันร้อยละ 25.57 สาขาวิศวกรรมศาสตร์ร้อยละ 12.20 สาขานิติศาสตร์ร้อยละ 12.13 สาขาพาณิชยศาสตร์และการบัญชี (สถิติ) ร้อยละ 13.49 และได้กล่าวเป็นข้อสังเกตว่าสาขาที่มีอัตราร้อยละของประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตต่ำ มักจะเป็นสาขาวิชาที่มีอัตราร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาต่ำ มีอัตราร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาและผู้ที่อยู่ ออกกลางคันสูง การที่มีผู้สำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาสูง ทำให้จำนวนปีเฉลี่ยนิสิตใช้เวลาเรียนจนสำเร็จสูง และอัตราร้อยละของผู้ออกกลางคันสูงด้วย (ประไพพิศ โสฬสิทธิศักดิ์ และคณะ 2525: 39-46)

กองแผนงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แสดงจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีที่ออกกลางคัน ในสายวิทยาศาสตร์และการแพทย์รุ่นปีการศึกษา 2523 ดังนี้ (กองแผนงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526: อัดสำเนา)



คณะ	จำนวน แรกเข้า ปีการศึกษา 2523	ปีการศึกษา 2524			ปีการศึกษา 2525		
		จำนวน จริง	หายไป	ร้อยละ	จำนวน จริง	หายไป	ร้อยละ
ศึกษาศาสตร์	364	238	126	34.6	214	150	41.2
แพทยศาสตร์	142	135	7	4.9	135	7	4.9
สัตวแพทยศาสตร์	56	49	7	12.5	47	9	16.1
ทันตแพทยศาสตร์	80	72	8	10.0	72	8	10.0
เภสัชศาสตร์	146	116	30	20.5	111	35	24.0

จากข้อมูลนี้จะพบว่านิสิตคณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะมีจำนวนที่หายไปเมื่อสิ้นปีที่ 1 เป็นอัตราร้อยละ 34.6 และจำนวนนี้เมื่อสิ้นปีที่ 2 จะหายไปอีกเป็นอัตราร้อยละ 41.2 นับเป็นอัตราร้อยละที่สูงที่สุดในสาขาศึกษาศาสตร์และศึกษาศาสตร์การแพทย์ คณะที่จำนวนนิสิตหายไปในช่วงปีที่ 2 และ 3 รองลงมาคือคณะเภสัชศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนทางด้านศึกษาศาสตร์และศึกษาศาสตร์การแพทย์ก็จะพบว่า จำนวนนักศึกษาที่ออกกลางคันในปีการศึกษา 2521-2525 เป็นดังนี้ (เอกสารประกอบ การประชุมที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 1/2526 : อัดสำเนา)

ปีการศึกษา	แพทย์ ศิริ ราช	แพทย์ รามฯ	เภสัช	ทันต- แพทย์	วิทยา- ศาสตร์	เทคนิค -การ แพทย์	รังสี เทคนิค	สัตว- การ เวช	พยาบาล	กาย- ภาพ- บำบัด	พยาบาล- มหิดล
2521	1	-	7	3	41	9	5	7	4	3	11
2522	2	2	23	4	9	9	5	9	11	1	5
2523	-	3	12	2	5	3	6	8	7	2	-
2524	5	-	31	4	19	15	5	8	6	3	-
2525	1	1	20	8	13	18	11	15	12	-	3

จากข้อมูลนี้พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลในคณะ เกสซ์ค่าสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ เป็นนักศึกษาที่มีจำนวนการออกกลางคันมากที่สุดใน 5 ปีการศึกษาที่ผ่านมา และปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ที่มีค่อนข้างสูงนี้ เป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจจากผู้ที่อยู่ในแวดวงอุดมศึกษาดังนี้ คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้นำเสนอในปัญหาการออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์นี้ต่อที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย เนื่องจากผู้บริหารของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพบว่า นิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตชั้นปีที่ 1 และ 2 ของคณะวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์การแพทย์บางสาขา ได้ออกกลางคันเพื่อไปเข้าศึกษาต่อในสาขาทางด้านการศึกษาแพทย์กันมาก ทำให้เกิดที่ว่างในคณะวิทยาศาสตร์และเกิดการสูญเสียในการลงทุนทางการศึกษา เป็นอันมาก อัตราการสูญเสียหรือการออกกลางคันก็เพิ่มมากขึ้น (รายงานการประชุมที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 6/2525 2526 : อดล้าเนา)

บุญธรรม กิจปริตาบริสุทธิ์ ได้ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยศึกษาเฉพาะนักศึกษารุ่นปีการศึกษา 2514-2517 ทุกหลักสูตร ในระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี ผลการวิจัยปรากฏว่า การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล 14 ใน 19 หลักสูตร มีประสิทธิผลสมบูรณ์และมีความสูญเสียเปล่าบ้างเล็กน้อยซึ่งเกิดขึ้นโดยบังเอิญ ส่วนอีก 5 หลักสูตร คือ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ วิทยาศาสตร์กายภาพ เตรียมพยาบาลและอนามัยปริญญา เตรียมกายภาพบำบัดและวิทยาศาสตร์สาขาเคมี ชีววิทยาและฟิสิกส์ มีประสิทธิผลอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมากแต่ไม่สมบูรณ์แตกต่างจาก 1.0 อย่างมีนัยสำคัญ และมีความสูญเสียเปล่าเกิดขึ้นโดยเฉลี่ย การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลมีประสิทธิผลสมบูรณ์ และมีความสูญเสียเปล่าเนื่องจากเข้า-ชั้นและการออกกลางคันบ้างเล็กน้อยซึ่งเกิดขึ้นโดยบังเอิญ เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการสูญเสียเปล่าประมาณรุ่นละ 1.5 ล้านบาท (บุญธรรม กิจปริตาบริสุทธิ์ 2520 : อดล้าเนา)

ทบวงมหาวิทยาลัย ได้ทำการศึกษารายละเอียดเรื่องประสิทธิผลการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในระดับปริญญาตรี รุ่นปีการศึกษา 2507-2517 ผลการวิจัยในส่วนกลางที่เป็นของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพบว่า สาขาวิชาที่มีการจัดการศึกษาหลักสูตร 4 ปี มีการออกกลางคันดังนี้ สาขาครุศาสตร์ร้อยละ 14.6 สาขานิติศาสตร์ร้อยละ 8.8 สาขานิเทศศาสตร์ร้อยละ 16.5 สาขาพาณิชยศาสตร์และการบัญชีร้อยละ 11.8 สาขารัฐศาสตร์ร้อยละ 8.9 สาขาวิทยาศาสตร์ร้อยละ 21.5 สาขาวิศวกรรมศาสตร์ร้อยละ 15.4 สาขาเศรษฐศาสตร์ร้อยละ 12.1 สาขาอักษรศาสตร์ร้อยละ 11.0 จะเห็นว่าสาขาวิชาที่มีอัตรา

ร้อยละของการออกกลางคันมากที่สุด คือ สำเนาวิชาค่าสมัครร้อยละ 21.5 และถ้าพิจารณา
 การออกกลางคันของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ซึ่งจำแนกตามปีการศึกษา จะพบว่าปีการศึกษา
 2512 มีอัตราการออกกลางคันร้อยละ 21.3 และปีการศึกษา 2513 มีอัตราการออก-
 กลางคันร้อยละ 21.8 สำหรับในส่วนของมหาวิทยาลัยมหิดลหลักสูตรในปีการศึกษา 2507-
 2517 นั้นเป็นหลักสูตรที่ทุกวิชาปีจะต้องเรียนเตรียมมหาวิทยาลัย 2 ปีก่อน จึงจะแยกศึกษา
 ในสาขาวิชาปีต่าง ๆ ซึ่งในหลักสูตรปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเป็นเตรียมวิชาชีพนั้น ๆ เมื่อ
 แรกสอบเข้าศึกษา การวิจัยในครั้งนี้พบว่าหลักสูตรเตรียมมหาวิทยาลัยหลักสูตร 2 ปี ปีแรก
 เพื่อศึกษาต่อในสาขาวิชาเทคนิคการแพทย์ วิทยาศาสตร์ เภสัชศาสตร์ แพทย์ศาสตร์ศิริราช-
 พยาบาล และแพทย์ศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มีอัตราการออกกลางคันเฉลี่ยร้อยละ 3.6
 หลักสูตร 2 ปีหลังของสาขาวิชาที่มีหลักสูตร 4 ปี คือ สำเนาวิชาค่าสมัคร มีอัตราการออก-
 กลางคันร้อยละ 3.9 ในส่วนมหาวิทยาลัยภูมิภาคมีอัตราการออกกลางคันในสาขาวิชาค่าสมัคร
 ของมหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นอัตรา
 ร้อยละ 35.7 (กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย 2518, 2520: 50, 86)

ปราณี ใจอาจ และคณะ ได้ทำการวิจัยเรื่องผลผลิตภาพในการผลิตบัณฑิตสาขาต่าง ๆ
 ของมหาวิทยาลัยมหิดล รุ่นปีการศึกษา 2514-2519 พบว่าอัตราการออกกลางคันในสาขาวิชา
 ที่มีหลักสูตร 4 ปี ซึ่งได้แก่ กายภาพบำบัด พยาบาลศาสตร์ (คณะพยาบาลศาสตร์) พยาบาล-
 ศาสตร์ (คณะแพทย์ศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี) วิทยาศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ รั้งสี-
 เทคนิค และสารารณสุขศาสตร์ เป็นดังนี้ 13.50, 17.94, 6.44, 24.53, 19.61 และ
 23.16 ตามลำดับ สรุปได้ว่าสาขาวิชาค่าสมัครมีอัตราการออกกลางคันสูงสุด คือ อัตรา
 ร้อยละ 24.53 (ปราณี ใจอาจ และคณะ 2525: 22)

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ทำการศึกษาข้อมูลผู้ละสิทธิการศึกษาจาก
 สถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้งหมด โดยศึกษาจากข้อมูลผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบัน-
 อุดมศึกษาในปีการศึกษา 2522 ถึงปีการศึกษา 2524 ที่ผ่านมารสอบร่วมจากมหาวิทยาลัยซึ่ง
 มีทั้งหมด 11 สถาบันพบว่า ผู้ละสิทธิการศึกษาล้วนใหญ่สอบคัดเลือกได้ในอันดับท้าย ๆ กล่าว-
 คือร้อยละ 69.0 ของผู้ละสิทธิการศึกษาจะสอบได้ในอันดับที่ 4, 5 หรือ 6 และลักษณะการ
 เลือกสาขาวิชาของผู้ละสิทธิโดยทั่วไปค่อนข้างกระจายกล่าวได้ว่าร้อยละ 87.6 ของผู้ละสิทธิ
 เลือกอันดับ 1-6 ไม่อยู่ในกลุ่มสาขาเดียวกัน เมื่อพิจารณาลักษณะการเลือกอยู่ในกลุ่มสาขา-

วิชาเดียวกัน ในขณะที่ลักษณะการเลือกใน 3 อันดับสุดท้ายมีผู้เลือกในกลุ่มล่าชาวิชาเดียวกัน มีเพียงร้อยละ 26.3 เท่านั้น ส่วนภูมิหลังในด้านภูมิลาเนา นั้นพบว่าผู้ลละสิทธิการศึกษาส่วนใหญ่ มีภูมิลาเนา (ที่อยู่ของบิดามารดา) อยู่ในกรุงเทพมหานครร้อยละ 55.2 และภาคกลาง ร้อยละ 18.8 ส่วนผู้ลละสิทธิการศึกษาที่มีภูมิลาเนาในภาคภูมิลาเนาอื่น ๆ มีจำนวนไม่มากนัก และเมื่อพิจารณาอาชีพของบิดามารดาของผู้ลละสิทธิการศึกษา พบว่าผู้ลละสิทธิการศึกษาส่วนใหญ่มีบิดามารดาประกอบอาชีพค้าขายและเจ้าของกิจการร้อยละ 53.6 รองลงมาได้แก่อาชีพ รับราชการและลูกจ้างร้อยละ 19.9 และ 13.1 ตามลำดับ และยังพบว่าล่าชาวิชาศึกษาค่าสตร์ มีอัตราการลละสิทธิสูงสตร์ร้อยละ 23.8 รองลงมาคือล่าชาวิทยาค่าสตร์ร้อยละ 19.5 (ประพัฒน์ ลาปาไทย 2526 : 69-71)

วิเชียร เกตุสิงห์ และคณะ ได้วิจัยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการลอบคัดเลือกเข้า ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนหนึ่งของจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรในองค์ประกอบต่าง ๆ กับผลการลอบคัดเลือกกลุ่มวิชาต่าง ๆ และผลการ ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และเปรียบเทียบอิทธิพลของตัวแปรในองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผล ต่อการลอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาและผลการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ในการ วิจัยครั้งนี้พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงต่อการลอบคัดเลือกโดยเฉลี่ยได้แก่ ผลการเรียนในชั้น มค. 5 และถ้าพิจารณาารวมเป็นองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบด้านโรงเรียนที่มีอิทธิพลสูงสตร์ รองลงมา เป็นองค์ประกอบด้านความถนัดทางการเรียน และตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาศ้น ปีที่หนึ่งในสถาบันอุดมศึกษามากที่สุด ได้แก่ ผลการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (วิเชียร เกตุสิงห์ และคณะ 2526 : 53)

งานวิจัยของวิเชียร เกตุสิงห์ และคณะนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการรับนักศึกษา เข้าสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยของ วราภรณ์ บวรศิริ ซึ่งพบว่าองค์ประกอบที่สำคัยและมี อิทธิพลต่อการลอบเข้าได้ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาประเภทต่าง ๆ คือ ประเภท ของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (เช่น มค. 5 หรืออาชีวศึกษา) ภูมิหลังทาง เศรษฐกิจและสังคม (ตรรกษณ์ผลสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาและรายได้ของบิดา) และคะแนนเฉลี่ย สละสัมพันธ์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (วราภรณ์ บวรศิริ 2526 : 20-31)

กาญจนา ชูศรีวงศ์ และชอุ่ม มงคล ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกวตริขากับการลอบคัดลอกเข้าศึกษาต่อ และโต้พบว่าผลการเรียนเดิมเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลสูงด้วย นอกจากการกวตริขาที่เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการลอบคัดลอกในระดับอุดมศึกษา (กาญจนา ชูศรีวงศ์ และชอุ่ม มงคล 2526: 67)

นพมาศ ปทุมบาล ได้ทำการวิเคราะห์แบบลอบคัดลอกนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา สาขาวิชาคำลัศร์ เพื่อพิจารณาดูว่านอกจากวิธีการลอบคัดลอกพร้อมองค์ประกอบที่มีผลต่อการลอบคัดลอกและผลต่อการศึกษาที่ได้มีผู้วิจัยมานี้ แบบลอบที่ใช้ทำการลอบคัดลอกนั้นมีลักษณะอย่างไร ในการวิเคราะห์แบบลอบคัดลอกครั้งนี้พบว่า แบบลอบคัดลอกนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา สาขาวิชาคำลัศร์รุ่นปีการศึกษา 2518-2520 ไม่มีการวัดพฤติกรรมด้านทัศนคติและความสนใจทางวิชาคำลัศร์กับพฤติกรรมด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เลย (นพมาศ ปทุมบาล 2523: ก-ข)

ปัญหาการออกกลางคันในสถาบันอุดมศึกษาประเภทอื่นนอกเหนือจากมหาวิทยาลัยได้มีผู้ทำการวิจัยไว้ดังนี้

วาสนา คำคุณ ได้ทำการวิจัยประสิทธิผลทางการศึกษาของสถาบันฝึกหัดครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รุ่นปีการศึกษา 2508-2510 ว่ามีอัตราการร้อยละของนักศึกษาที่ออกกลางคันเท่ากับ 8.17 ค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องสูญเสียไปเนื่องจากการเรียนซ้ำชั้นและการออกกลางคันเท่ากับ 3,697,700 บาท (วาสนา คำคุณ 2513: 72)

วิลาชัย เกษประทุม ได้ทำการศึกษาระวิเคราะห์ความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาของวิทยาลัยครูนครสวรรค์ พบว่าในด้านการออกกลางคันของนักศึกษาวิทยาลัยครูนครสวรรค์ในระดับ ป.กค. ป.กค. สูง คบ. ในปีการศึกษา 2517 มีจำนวนอัตราการร้อยละ 11.80 ค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องสูญเสียไปเท่ากับ 920,137.80 บาท ปีการศึกษา 2518 มีจำนวนอัตราการออกกลางคันร้อยละ 11.47 และค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องสูญเสียไปเท่ากับ 601,522.92 บาท นักศึกษาที่ออกกลางคันจะเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด สาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาทั้ง 2 ปีการศึกษาเป็นอัตราการร้อยละดังนี้ ด้านการเงิน 55.24 ด้านส่วนตัว 20.97 ด้านวิทยาลัย เช่น หลักสูตร ระเบียบวัดผล วินัยไม่สนองตอบ 7.66 ด้านครอบครัว 4.44 ด้านสิ่งแวดล้อมและชุมชน เช่น ย้ายที่อยู่ 1.61 ด้านอาจารย์ 0.81 ด้านอื่น ๆ 9.27 (วิลาชัย เกษประทุม 2522: 57-77)

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศมีผู้วิจัยไว้ดังนี้ คือ

แมคคลอย (McCloy, 1976) ทำการวิจัยศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการออกกลางคันของนักศึกษาวิทยาลัย Chattanooga State Technical Community College โดยส่งแบบสอบถาม เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม ค.ศ. 1978 ไปยังนักศึกษารุ่นปีการศึกษา 1977 และศึกษาต่อในปีการศึกษา 1978 จำนวน 100 คน นักศึกษารุ่นปีการศึกษา 1977 แต่ไม่ได้ศึกษาต่อในปีการศึกษา 1978 จำนวน 100 คน ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางบ้านของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ พวกเขาออกกลางคันมีความเห็นเอนเอียงไปว่า เขาได้รับความช่วยเหลือและความหวังใยจากวิทยาลัยแตกต่างจากพวกที่กำลังเรียนอยู่ได้รับ ด้านบุคลิกภาพ ความรู้สึก และลักษณะนิสัยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ มีนักศึกษาจำนวนมากที่เข้าศึกษาในวิทยาลัยนี้ เพราะสนใจเรียนเพียงบางวิชาเท่านั้น

มาร์ตินสัน (Martinson, 1979) ได้ศึกษาความแตกต่างของพวกที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยแคนซัส รุ่นปีการศึกษา 1977 จำนวน 402 คน กับพวกออกกลางคัน จำนวน 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามคืนมาประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ของพวกออกกลางคัน และ 56 เปอร์เซ็นต์ของพวกที่กำลังเรียนอยู่ ผลการวิจัยพบว่า พวกที่ออกกลางคันเป็นพวกที่มีอายุมากกว่าเพื่อนในวัยเรียน ลงทะเบียนเรียนมากกว่าพวกที่เรียนอยู่ มีความทะเยอทะยานในการศึกษาน้อย มีความสนใจเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยน้อย ครอบครัวอุดหนุนการเงินในระดับต่ำ มีความล่ามารถน้อยในการทำกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ใช้ประโยชน์ของเวลาเพื่อทำการบ้านและเพื่อการศึกษาน้อย ถ้ามีโอกาสได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยใหม่ พวกออกกลางคันจะไม่เลือกเรียนมหาวิทยาลัยแคนซัสอีก

ดัลเนียต (Dulniak, 1981) ศึกษาลักษณะและคาดคะเนการออกกลางคันของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย Montana State University จำนวน 159 คน ในปีการศึกษา 1977-1976 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากทางมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาชายมีอัตราการออกกลางคันสูงกว่านักศึกษาหญิง นักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำมีส่วนการออกกลางคันสูง นักศึกษาที่ยังไม่ได้เลือกสาขาวิชา มีอัตราการออกกลางคันสูงกว่านักศึกษาที่เลือก

สาขาวิชาเรียนแล้ว

นอกจากนี้จะเป็นงานวิจัยในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา ซึ่งสรุปสาเหตุและองค์ประกอบของการออกกลางคันของนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้ดังนี้ สภาพเศรษฐกิจและสังคม หลักสูตรไม่เหมาะสม วิธีการสอนไร้สัมฤทธิ์ภาพ ระบบประเมินผลไม่เหมาะสม การใช้บทเรียนและกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม และการบริหารและการนิเทศการศึกษาที่ไม่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น (ยูเนสโก 1966: 4-8 และอื่น ๆ)

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นไม่ว่าจะเป็นหลักสูตร วิธีและนโยบายการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐพร้อมทั้งปัญหา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น เป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจจากผู้ที่อยู่ในแวดวงอุดมศึกษาที่จะหาทางแก้ไข ลดความสูญเสียที่เกิดจากการออกกลางคันในวงการศึกษา โดยเฉพาะในสายวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นสาขาวิชาหนึ่งที่เป็นพื้นฐานที่จะก่อให้เกิดงานประดิษฐ์คิดค้นทางเทคโนโลยีที่มีประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไปภายหน้า แต่จำนวนนิสิตนักศึกษาที่ออกกลางคันในสายนี้ก็ยังคงสูงอยู่ ทำให้รัฐต้องเสียเงินงบประมาณโดยไม่ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า และผู้วิจัยได้นำเอกสารที่เกี่ยวข้องดังกล่าวนี้แสดงไว้เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป